

BEHCETÜ 'L-ĤADĀ'İK Fİ MEV'İZETİ 'L-ĤALĀ'İK'DEN
ÖRNEKLER

SADETTİN BULUÇ

Burada verdiğimiz örnekler, Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi'nin bundan evvelki cildinde intişar eden (*Eski bir Türk dili yadigârı*) başlıklı yazımızın devamıdır. I. kısımda *Behcetü 'l-ĥadā'ik fî mev'izeti 'l-ĥalā'ik*'in 1. meclisi olan *Tevhîd* bahsi ile başka bir meclisten *Hazret-i Hüsey'nin şehadeti* faslımı aldık. II. kısımda ise, eserin muhtelif yerlerinde bulunan mânzum parçalardan bazılarını derledik. Faksimilede silik ve okunaksız olan yerleri, Fatih Kütüphanesinde İbrahim Efendi kısmı no. 354 de kayıtlı *Behcetü 'l-ĥakā'ik fî mevā'izi 'l-ĥalā'ik* adlı yazmaya göre tamamlamağa çalıştık. Bu arada faksimilede bulunmayıp, bizim tarafımızdan eklenen kelimeler < > içine alınmıştır. Okunamayan yerler . . . ile gösterilmiştir.

I

[6] Yine bir dürlü, tevḥîd kelimesi ağaçā meñzer; ma'rifet ağaçūñ kökine meñzer. Nitekim ağaçı boyı üzre kıyım dutan yir içindeki kök erse, tevḥîd kelimesin dil üzre kıyım dutan, köñül içindeki ma'rifet durur. Nitekim köksüz ağaçūñ yimişi bolmas, ma'rifetsüz köñülün ĥayırlı işi bolmas. Nitekim ĥurmā ağaçıñ fāyidesi eksüksüz degül durur. «توتی اکله کل حین باذن ربها», andayuk tevḥîd fazlı üzüksüz ... degül durur. «و يؤتی کل ذی فضل فضله». Bir niçeler aydur kim ĥurmā meseli mü'mine meñzer. Nitekim Muḥammed Muştāfā aydur — *ṣalātü 'r-Raḥmāni'aleyh* — «ان من الاشجار شجرة لا يسقط ورقها وهي مثل المؤمن فما هي» ağaçlarda bir ağaç bar, anūñ yaprağı dökilmes, ol mü'mine meñzer; ol kıñkı ağaç durur?». Şāḥābeler — *rızvānu 'l-lahi 'aleyhim ecma'in* — dürüşdiler, bādiye ağaçların şaduladılar erdi. Peygāmbere aydur erdi: «lā, ol degül

¹ *Qur'ân, XIV, 25.*

durur!» dir erdi. ‘Abdullah ‘Ömer oğlu aydur: «menüm könlüme düşdi kim aydam: hürmā ağacı durur diyü, ve lîkin ayıtmadum; korkdum, Peygâmbere ayda: «ol degül» diye, men hacil bolam didüm». Andan Peygâmbere ayıttı: «ol, hürmā ağacı durur». ‘Abdullah aydur: «men ayıtma-dügüme özüm köyümdi. Kendü atama ayıtdum: men aydısar erdü, hürmā ağacı-dur diyü; yine ayıtmadum». ‘Ömer — *raziya 'l-lahü 'anh* — aydur: «eger sen anı ayıtsañ, ol maña kızıl deveden sevgülerek erdi» didi. İ cān, ‘Abdullah hürmā ağacın bilmek ‘Ömer katında bunça sevgülü bolsa, bilgil kim mü'min kıl Tañrı katında niçe sevgülü bola.

Yine dağı bir dürlü, ma'rifet biş harf durur: م ع ر ف ت . *mīm* birle *'ayin tāzī* dili içinde ma'iyyet durur; ر ف ت re'fet durur, ma'iyyet bile bolmağ bolur. *Re'fet* yarlıgamağ durur; ma'ni bu durur kim: «من كنت معه ارؤفته» «men kimün birle bolur ersem, yarlıgayam anı» dimek bolur.

Yine ma'rifet, Tañrıyı bilmek bolur ve tevhid Tañrıyı birlemek bolur. İmmā Tañrıyı birlemek iki < dürlü > durur: bir 'āmlar birlemegi, ikinci hāşlar birlemegi durur. 'Āmlar birlemegi dil birle durur; hāşlar birlemegi hem dil birle, hem ten birle durur. İmmā 'āmlar birlemegi bu durur kim aydur: «لا ... [7] وحده لا شريك له». Bunu ayıt-mek birle İslām sarayı ayırtlanur ve bu tevhid birle müsülmān-larung qanı ve mālı kırtılır. İmmā hāşlar birlemegi ol durur kim dört neseden ayrıla, kendü yaluñuz qala. Ve ol dörten birisi dünyā durur kim kuluñ keçüdi durur; ikinci halk durur kim bendenün yoldaşı durur; üçüncü nefis durur, kuluñ binüsü durur; dördüncü Şeytān durur, bendenün düşmanı durur. İşbu dört nese, kuluñ kölgesi kibi durur; qanda kim bolur erse, bile bolur. Dünyāyı terk eylemek ve halkdan ayrılmak ve yavuz hūları nefsdan yuymak ve Şeytānı ل حول birle kovmak, kendü <yi> Tañrı rāzısı içinde kılmak, bu dört, hāşlar birlemegi durur.

Yine ma'rifet dört yön üzre durur: bir nefis durur «الاول معرفة النفس» ilk, nefsi bilmek durur, ikinci ni'meti bilmek durur, üçüncü ni'meti bireni bilmek durur, dördüncü ni'meti birenün düşmanını bilmek durur, ol Şeytān durur. «فاذا عرف نفسه عبد و اذا عرف النعمة شكر و اذا عرف المنعم افتخر و اذا عرف عدوه». ma'ni bu durur kim aydur: «kaçan nefsi bilse, kulluk kıla ve kaçan ni'meti bilse, şükr kıla; kaçan ni'met bireni < bilse >, nāz kıla ve kaçan düşmanı bilse, saklana, lā cerem dükeli yazuklardan selāmet bola».

İmmâ bilgil kim ma'rifetüñ orunı köñül durur, qabı köküz durur. Ve Melik Ta'ālā tevḥid kelimesini ḥurma ağaçına meñzetti ve ma'rifeti çırāğa meñzetti. Nitekim aydur: «الله نور السموات والارض مثل نوره كشكوة¹». İ Münevvirü 's-semevâti ve 'l-arz, mişkât kandil durur, köküz anga meñzer. «المصباح في» mişbâḥ çırāğ durur, ma'rifet anga meñzer. «فيها مصباح¹». «zücāce sırça durur; ol nefsi muḥma'ineye meñzer; havā bulanugından şafî bolmış bolsa «كأنها كوكب دري¹». Andan ayıttı: «يوقد من شجرة» . «bu çırāguñ yağı kutlu ağaçdan durur; ol zeytün ağacı durur»; «aql anga meñzer; anuñ için kim 'ilm, ma'rifet 'aql birle bulnur. Nitekim çırāğ nūrına meded zeytün yağından erse, [8] ma'rifet nūrına meded 'aqlıdan durur. Yine mübarek diyü, hem 'aqla ayıttı: Nitekim hadîş içinde kelmiş durur: «فلما خلق الله العقل قال ما خلقت خلقا اكرم على منك» . Hâḳ — sūbhānehu ve ta'ālā — kaçan kim 'aqlı yarattı erse, 'aqla ayıttı: «men hiç ḥalq yaratmadum sinden ağır luraḳ». Yine ayıttı: «لا شرقية» . «اول ما خلق الله تعالى العقل» . «bu ağaç yaradılmaqlığı, şarḳ ve ğarb yaradılmaqlığından ilerü erdi. Nitekim hadîş içinde kelmiş durur: «اول ما خلق الله تعالى العقل» . «Hâḳ Ta'ālā ilk nese kim yarattı, 'aqlı yarattı». Yine ayıttı: «يكاد زيتها يعني ولولم تمسه نار¹» . «الحليل واصحاب الكهف و محمد المصطفى صلى الله عليهم اجمعين» yaklaşur 'aql Tañrıya bilmege şun¹ birle², peygāber bildürmeginsüz; nitekim aydur: İbrāhîm Ḥalîl kibi ve Eşḫābü 'l-kehf kibi ve Muḥammed Muştafā kibi. Yine ādemî dört tıbaḳ üzre durur: ten ve cān ve köñül ve sırr üzre durur. Ten şehvet orunı durur, cān muḥabbet orunı durur ve köñül ma'rifet orunı durur ve sırr müşāhedet orunı durur. Müşāhedet Tañrıya — 'azze ve celle — köre durmaḳ bolur; niçeme ol baş közinde ğayib erse, köñül közinde ḥāzır durur.

Yine köñül Tañrı-nuñ — 'azze ve celle — qabı qaçağı durur. Nitekim Seyyid-i kāyināt Muḥammed Muştafā aydur: «ان لله تعالى في الارض اوان» . «Tangrınuñ qabı qaçağı bar yir üsünde; biluñ kim ol köñül-ler durur ve köñüllerden Tañrıya sevgülüreki < taḳı > [9] yufḳaraḳı durur, taḳı şafî-raḳı durur, taḳı şarp-raḳı durur». «ارقتها على الاخوان اصفها في اليقين واصلبها في الدين» . «yufḳaraḳı qarındaşlar üzre, ya'nî yakın içinde şafî bolsa ve dîn içinde şarp bolsa, bunuñ kibi köñüller Tañrıya sevgülürek durur ayruḳ köñüllerden köre» didi.

1. Kur'ān, XXIV, 35.

2. برلا پیغامبر عقل تکری بلسک صنع برلا.

Yine kirü söz başına baralum : ayıttuk kim ma'rifet Tañrıyı bilmek durur ve ol Tañrıyı bilmek, aña ulaşmağa sebep durur. Haq Ta'ala Kur'an-da kaç yirde sebep didi. Kapuya sebep didi; nitekim Fir'avndan hikâyet kıldı یعنی ابوابها ¹ « لعلی ابلاغ الاسباب اسباب السموات ¹ ». İkinci döst-lıka sebep didi; aydur : « وتقطعت بهم الاسباب ² یعنی الموادات ». Üçinçi yola sebep didi; aydur : « وآتيناہ من کل شیء سبباً ³ یعنی طریقاً ». Dördinçi ipe sebep didi; nitekim aydur : « فليمدد بسبب الى السماء ⁴ یعنی بحبل ». Ve sebep ol nese bolur kim anuñ birle maqşūda degürler. İşbu kamu bunlar içinde ma'rifet ve tevhi'd bizlere sebep durur. Eger kapu ma'nisine bakar erseñ, tevhi'd bizlere sebep durur. Anuñ için kim yarın uçmak kapuları tevhi'd birle açılasi durur. Nitekim Muhammed Muştafa aydur : « مفتاح الجنة لاله الا الله » وقوله تعالى « حتى اذا جاؤها وفتحت ابوابها ⁵ » یعنی : « مفتاح الجنة لاله الا الله ». Kaçan kim mü'minler [10] uçmağa yaqın kelseler, baqalar uçmak kapusunda yazlu bolā : لاله الا الله . Bular anı köreler, aydalar : لاله الا الله . Kaçan bu kelime'i ayıtsalar, uçmak kapısı bulara karşı açılā ; « الحمد لله الذى اذهب عنا الحزن ⁶ » : « şükür ol Tañrıya kim bizi dünyā kayğusından ve tamu korkusından bizi kurtardı » diyeler. Eger sebep yol durur dir erseñ, tevhi'd bizlere sebep durur; anuñ için kim tevhi'd Tañrıya kavuşmağlığa yol durur. Nitekim aydur : « يهديهم ربهم بايمانهم ⁷ ». Tevhi'd yol durur « و ان هذا صراطى مستقيماً ⁸ ». Ve ol yoh kösteriçi Tañrı durur « جنات عدن يدخلونها ¹⁰ ». Barup durası yir uçmak durur « و ان الله لهادى الذين آمنوا ⁹ ». Ve eger sebep döstlik-dur dir erseñ, hem bu ma'nî içinde dağı bizlere tevhi'd sebep durur. Anuñ için kim Tañrı—*azze ve celle*—kullarını sevmek tevhi'd birle durur « يحبهم و يحبونه ¹¹ ». Ve kullar tağı Tañrıyı sevmek-ligi hem tevhi'd birle durur « والذين امنوا اشد حبا لله ¹² ». Kāfir küfri birle butı sever ve lākin but kāfiri sevmes; eylaq erken ol döstluğu kesmes. Yine mü'min tevhi'd birle Tañrıyı sever ve Tañrı tağı tevhi'd birle

¹ Kur'an, XL, 36, 37.

² » II, 166.

³ » XVIII, 84.

⁴ » XXII, 15.

⁵ » XXXIX, 73.

⁶ » XXXV, 34.

⁷ » X, 9.

⁸ » VI, 153.

⁹ » XX, 53.

¹⁰ » XIII, 25.

¹¹ » V, 57.

¹² » II, 165.

mü'mini sever. Ol yirde kim kâfir birle but arasında sevüşmek bir yaña durur, döstlük kesilmes; bu yirde kim mü'min birle Mevlâ arasında sevüşmek iki yañadın bolsa, döstlük kaçan kesile. Ve eger <sebeb>[11] dirseñ, hem bu ma'ni içinde tevĥid bizlere sebeb durur. Anuñ için kim tevĥid meşeli ipe meñzer. Tañrı—*azze ve celle*—bu tevĥid ipini sevdük kulna biribidi. Andan ayıttı: «bu tevĥid ipi minüm durur; her kim minüm erse, minüm ipüme yavşınsun» didi. Nitekim aydur: «واعتصموا بحبل الله جميعاً¹». 'Azîz-i men, bu ipün bir uçı Tañrı katında durur «ان الدين عند الله الاسلام²» Ve bir uçı tevĥid durur ve ol mü'min könlünde durur «وزينه في قلوبكم³». Hikâyet: bir rüzigâr içinde iki kimerse qarañu dün içinde yürirler erdi. Bir dering quyuya düşdi-ler; üç kün üç dün ol quyu içinde boldılar; çıqmağa derman bulumadılar. Tağı biregü ol quyu katında keçer erdi. Quyu içinde ademî ünin işiddi. Bardı bir ip ketürdi, uçın dügdi, ayıttı: «kuyuda kim barsa, yavşınsun minüm ipüme» didi. Bu quyuya düşenün birisi, ip issi birle bilişür ermiş ve anuñ birle döst ermiş. Kaçan döstü ipi darttı, anı çıqardı. Ol birisi ip issi birle biliş degül erdi; ipe yavşınmadı. Ayıttı: «yâ ip süst bola, üzile» didi, «yâ er za'if bola, ipi uçına, men düşem, helâk bolam» didi; quyu içinde qaldı, helâk boldı. 'Azîz-i men, hikâyeti işittün, hikmeti işitgil: ol quyu didügüm dünyâ durur, ol iki kimse didügüm kâfir birle mü'min durur; dünyâ quyusına bile düşdiler, bir müddet bile boldılar. Mevlâ — *celle celâlühu* — tevĥid ipin dünyâyâ biribidi, ayıttı: «واعتصموا بحبل الله جميعاً⁴» [164] Kaçan kim mü'min nidâ işitti erse, döstü bildi. Anuñ için kim «الست⁵» vaktında bilişmiş erdi, «belî!» diyü cevâb birmiş erdi. Bildi kim tevĥid ipi berk durur «بالرودة الوثيق⁶» «لا انفصام لها⁶» «اي لا انقطاع لها» bildi, yavşınup üzülesi degül «وهو القوي المزيز⁷», dirkiniçek tevĥid ipine yavşındı «فقد استمسك بالرودة الوثيق⁸»; küfr, zalâlet quyusından kurtıldı «والمؤمنون كل آمن بالله⁸». Yine kâfir Mevlâ birle bilişmiş degül

¹ *Kur'an*, III, 103.

² » III, 19.

³ » XXXIX, 17.

⁴ » III, 103.

⁵ » VII, 172.

⁶ » II, 256.

⁷ » XLII, 19.

⁸ » II, 285.

erdi; «الست¹» vaktında «beli!» diyü cevâb < birmiş > degül erdi. Ka-
 çan nidâ işitti erse, Mevlâyı bilümedi, tevḥîd ipine köñli dolanmadı;
 «yâ ip süst bola, üzile» didi, «yâ er za'îf bola, uçkına» didi, tevḥîd
 ipine yavşınmadı; lâ cerem küfr, zalâlet kuyusunda helâk boldı < بل >
 «ضلوا > عنهم و ذلك افكهم و < ما كانوا يفترون² > . Ve eger aydur erseñ, < sebab >
 ol bolur kim anuñ birle murâda, maqşûda degürler, dükeli sebab-ler-
 den bizlere tevḥîdden yigrek ve tevḥîdden körklürek yoq durur. Anuñ
 içün kim bu cihânda ve ol cihânda tevḥîd birle maqşûda degürler ve
 murâdların bulurlar. Nitekim Muḥammed Muştafâ aydur: «امرت مقاتل الناس
 ; حتى يقول لا اله الا الله فاذا قالوها عصم مني دماؤهم و اموالهم»
 «buyurdi maña ḥalk birle çalışmaq; kaçan bu kelime'i ayıtsalar, kır-
 tıla minden bularung kanları taqı māl-ları» didi. «Azîz-i men, dünyâ
 içinde tevḥîd kelimesi birle kan kılıç-dan kırtulsa ve māl yağmasın-
 dan kırtulsa, «acab-mu durur, yarın kıyâmetde mü'min kul tevḥîd
 birle teni zebâniden kırtulsa ve cānı şamudan kırtulsa. Eger kan birle
 māl kırtılmaq diler erseñ, tevḥîd birle bulasın فاذا قالوها عصم مني دماؤهم
 «هوسمیکم المسامین³» . Ve eger eyü ad isderiseñ, tevḥîd birle bulasın
 «شفاء لما في الصدور⁴» . Eger derdine dermān isderiseñ, tevḥîd birle bulasın
 «وبله العزة» . Eger iki cihān < da > «azîzlik isder erseñ, tevḥîd birle bulasın
 «و لرسوله وللمؤمنين⁵» . Eger köñül nūrın isder erseñ, tevḥîd birle bulasın
 «فهو على نور من ربه⁶» . Eger yazuq yarlığa < n > maq isder erseñ, tevḥîd
 birle bulasın «يا ايها الذين آمنوا اتقوا الله و قولوا قولاً سديداً⁷» . Eger du'ā müstecāb
 bolmaq diler erseñ, tevḥîd birle bulasın «اجيب دعوة الداع اذا دعانى⁸» . Eger
 tā'at kabûl bolmaq diler erseñ, tevḥîd birle bulasın «وما منهم ان يقبل منهم
 «وكان حقاً علينا نصر المؤمنين¹⁰» . Eger nuşrat dilerseñ, tevḥîd birle bulasın
 «نفقائهم⁹» . Eger oddan kırtılmaq diler erseñ, tevḥîd birle bulasın
 «وكذلك حقاً علينا» . Eger ölüm vaktında beşâret diler erseñ, tevḥîd birle bula-
 «نج المؤمنين¹¹» .

- 1 Kur'ân, VII, 172
- 2 » XLVI, 28.
- 3 » XXII, 78.
- 4 » X, 57.
- 5 » LXIII, 8.
- 6 » XXXIX, 22.
- 7 » XXXIII, 70.
- 8 » II, 186.
- 9 » IX, 55.
- 10 » XXX, 47.
- 11 » X, 103.

sin «يشرونهم برحمة منه و جنات¹». Eger gūr içinde kiñlik, rāhatlık diler erseñ, tevĥīd birle bulasın «فلنجيئنه حياة طيبة²». Eger yarın yüz aq olmak diler erseñ, tevĥīd birle bulasın «يوم تبيض وجوه³». Eger biti sađ el alm-ek ve külmek diler erseñ, tevĥīd birle bulasın «فاما من اوتى كتابه بيمينه⁴». Eger terāzū < da şevābuñ > ağır bolmaq diler erseñ, tevĥīd birle bulasın «فاما من نقلت موازينه⁵». Eger Burāq binmek diler erseñ, tevĥīd birle bulasın «يوم نحشر المتقين الى الرحمن وفدا⁶». «الذين احسنوا الحسنى وزيادة⁷».

K I T İ A

[166] Çāre yok-dur kıl saña bilgil ölümdeñ kaçmağa;
kelse komas ol sini bir köz yumup < hem > açmağa.
Eyle berkün, bolma ġā < fil > tende erken datlu cān;
vaqtı bolsa, kaşd kılur cān işbu tenden çıqmağa.
Biş namaz birdi saña, ol biş kanad bola yarın;
kerseler inçe Şirātnı kuşdavuk sen uçmağa.
Birdi bizge uşbu tevĥīd biredük ol Ĥālķı;
barsavuz biz yarın anda, dil-dür uçmaq açmağa.
Tā'at issi eygü mü'min, hem müsülmān key-ĥulu;
kelse sevnü kurtuluban kirse mengü uçmağa.
Ĥūr u ġilmān qarşu kelge sevinü < vü > yalınu;
yarın anda mü'min üzre inçü mercān saçmağa.
Dürlü eyelük eylegil sen irmedin, uşanmadın;
arzūlarsañ < ger > sen anda ĥürı boynın kuçmağa.

Oķıġıl, yā mukrī, bu āyeti kim Çalap aydur — *celle celālūhu* — «يا ايهاالذين آمنوا اتقواالله و قولوا قولاً سديداً⁸». *Sedd* arab luġatı içinde berkitmek bolur. Ol Qur'an içinde üç dürlü durur: bir sedd ol-dur kim Zü 'l-Ĥarneyn berkitti Ye'cüc ve Me'cüc birle ĥalk arasında, ol iki řāġ arası erdi. Zü 'l-Ĥarneyn anı berkitti, Ye'cüc ve Me'cüc çıqmasun ve bu cihānı yıqmasun diyü. Nitekim aydur Qur'an: «على ان تجمل بيننا

- 1 *Qur'an* IX, 22.
- 2 » XVI, 97.
- 3 » III, 106.
- 4 » XVII, 71.
- 5 » VII, 7.
- 6 » XIX, 76.
- 7 » X, 26.
- 8 » XXXIII, 70.

«¹ و بينهم سداً¹ . İkinci, Hâk Ta'âlâ kâfirleri küfr, zâlâlet içinde berkitti, îman ve ma'rifet vilâyetine çıkmasun diyü. Nitekim Qur'an aydur: «² و جعلنا من بين ايديهم سداً و من خلفهم سداً² ». Ol sedd kim Ye'cüc ve Me'cüc ileyinde bağladılar, daşdan, demürden, [167] bakırdan durur. Ve ol sedd kim kâfirler ileyinde bağladılar, şirk ve şübhet, küfr ve zâlâletden durur. Ve ol sedd kim mü'min ileyinde bağladılar, kırb ve muhabbet ve îman ve mağfiretten durur. Daş, demür, bakır seddinden halklar yirinde karar buldılar. Şirk ve şübhet, küfr < ve > zâlâlet seddinden kâfirler 'isyân ve zünnâr buldılar ve kırb ve muhabbet < ve > îman seddinden dîzâr ve rü'yet buldılar. Zü 'l-Şarneyn seddi bağladı, Ye'cüc ve Me'cüc anı sökmege kaşd kıldılar. Çalap ayıttı: «ol seddi minüm döstüm bağladı, renc imeñ kim kesmeyesiz». Nitekim Qur'an aydur: «³ و ما استطاعوا له نقباً³ ». Mevlî kâfir seddin bağladı, Muhammed Muştafa diledi ol seddi söke ve Ebu Talibe îman ketürde. Çalap ayıttı: «yâ Muştafa, renc imegil kim ol seddi men bağladum, sen sökmeyesin ve Ebu Talibe îman ketürdümeysesin» «⁴ انك لا تهدي من احببت⁴ ». Mevlî mü'mine yörendürü sedd bağladı, kendü dergâhı içinde saklamak için. Şeytân kaşd kılar kim ol seddi boza, mü'mini Hâk dergâhından çıkara. Melik Ta'âlâ nidâ kılar kim: «yâ Şeytân, renc imegil kim ol seddi men bağladum, sen anı bozumayasın ve îman-lu kulu minüm dergâhumdan çıkarumayasın <لك> ان عبادى ليس عليهم سلطان⁵» .

Ş A Ş İ D E

Ança dur döst kapusunda, kitmegil hergiz ölinçe;
 ança yalvarup dapğıl ol Çalapğa sinden ol hoşnüz olinça.
 Ol durur halka sığınça, durmadın dün kün sığınıl;
 Közleründen döklinüp yaş yazukuñnı düp yolınça.
 Bellü bilgil kendüzüñni suçlu kılsın, suçlu kul;
 suçlu suçı yarlığanmas, suçına tevbe kılinça.
 Ança yalvarğıl Çalapğa köyne köyne ağlayu⁶;
 yazuğün yarlığanmağa közlerüñg kan yaş dolınça.
 [168] Dünyâ birle nefsi sini okır dîv bir yaña;

¹ Kur'an, XVIII, 95.

² » XXXVI, 9.

³ » XVIII, 98.

⁴ » XXVIII, 56.

⁵ » XVII, 65.

⁶ Faksimilede silik olan bu mısraı, Fatih yazması 14'a'ya göre tamamladık.

bakma dīve, dünyāya taķı nefse, yürigil Ĥaķ yolınça.
 Dīv, dünyā, nefis taķı hem düşmanuñ üçevlesi;
 zinhār birme boynuñ düşmāna sen, datlu cān sinden alınça.
 Dirdügüñ altun kümişni harcağıl Ĥaķ yolında;
 kirdügüñden gūruñ içre sinden ol arta kalınça.
 Key dürişgil kullık içre özünni kılğıl dōst āna;
 Miñ dimen düşman degül durur dōstlaruñg bir kalınça.
 Arzularsın rencesüzün sen dōst yüzün körmek-lik cān;
 dōst yüzün körmeyesin arzudan bağrunğ delinçe.
 Ėarnı açsa, kiçi oğlan arzulasa emmegi ol;
 ağlamağdan ol dōlenmes¹ anasından süd bulınça.
 Arzular-sen yarlığanmağ, yazuğüñ yuvlınmağı sen;
 ança yalvar ol Ėalapğa yarlığap raħmet kılınça.

İ düşmişleri kalduran, ĩ yazuqluyı raħmet deñizine dalduran, düşmiş-
 leri sen kaldurgıl; yazuqluları raħmet deñizine daldurgıl انك انت الحنان
 المنان رؤف الرحيم برحمتك يا ارحم الراحمين .

*

[107] Ol Peyğamberüñ «Şabab al-Ĥıte» dimişti فصل في مقتل الحسين رضي الله عنه
 ol Fāṭımanuñ köñli yimişi, başını Kerbelā yazısında, Mu-
 ĥarrem ayınuñ onıncı küni kездiler.

Bir kün Muħammed Muştafa — şalātü 'r-Raħmāni 'aleyh — ĥücre-
 sinde çalkıoyında söykenüp yatur erdi. Ĥasan sağdın yaña, Ĥüseyn
 şoldın yaña köksi üzre ağnayu ve karınları üzre çağnayu oynarlar
 erdi. Peyk-i Ĥazret Cebrā'il kirüp keldi. Aydur: «yā Muħammed,
 Ĥasan ve Ĥüseyni key severmüsen?». Aydur: «evet». Cebrā'il aydur:
 «yā Muħammed Muştafa, Ĥaķ saña selām kılur, aydur:
 «biz eyle tağdır kılduğ, ol sen köksüñ üzre [108] ağdurup oynaduğün
 Ĥasan ve Ĥüseyn, birisine ağı bireler, yitmiş päre bolup bağı ağzın-
 dan kele; ve birisinüñ < Kerbelā > yazısında koç kibi boğuzlap
 başın keseler». Aydur: «yā Cebrā'il, ağı kime bireler?». Aydur:
 «< ağı > Ĥasana, baş kesilmek Ĥüseyne». Oluğ sa'at Cebrā'il bir
 şişe tolu kızıl toprak Peyğamber eline birdi. Aydur: «yā aħi Cebrā'il,
 bu ne durur?». Aydur: «ol vağtın kim bu kızıl < toprak > şişe için-

de kana döne, ol қаза Hüseyin üzre yürüye». Peygamber ol şişe'i aldı, Ümmü Seleme'e birdi, ayıttı: «sağingıl bu şişe'i ol vakte degin kim içindeki kızıl toprak kana döne, Hüseynüñ Kerbelâ yazısında başın keseler».

Ümmü Seleme ol şişe'i kızledi, tā ol vakte degin kim halife-lık 'Alīye degdi. Ve Emīrū 'l-mū'minīn 'Alī iki yıl iki ay halife boldı. Andan İbnü Mülcem¹, 'Alīyi meşid içinde namāz kılar erken debeledi. Ol zemāne içinde Mu'aviye, Dimişk ili pāzişāhı erdi. Ol dağı öldi, pāzişāh-lık Mu'aviye oğlu Yezid-ğa degdi. Bir kün Mu'aviye, Yezid oğlan erken egnine kötürüp kelür erdi. Peygamber — 'aleyhi 's-selām — anı kördi, ayıttı: «الحامل في الجنة والمحمول عليه في النار» «uçmaqlığı körün, tamulığı egnine kötürmiş kelür» didi.

Kağan kim pāzişāh-lık Yezide degdi erse, kendü oğlu 'Utbe'i biribidi: «barğıl, minüm birle Hüseyin arasında bey'at kılğıl. Anuñ için kim Peygamberün yigeni durur ve 'Alīnün oğlu durur. Eger saña boyun birmes erse ve bey'at kılmas erse ve rāzī bolmas erse, oluğ sā'at biti yazğıl, maña biribigil!». İki yüz er birle Medīne-ğa bardı, Hüseyin birle bey'at kılmağ diledi. Hüseyin — *raziya 'l-lahü 'anh* — rāzī bolmadı ve bey'at kılmağ yapulmadı (?). Aydur: «'Utbe, men kendü Dedemden işitdüm kim: «Yezid tamuluğ-dur» didi. Tamuluğ kimse cāfī bolur, kimseye vefası assı kılmas ve tamuluğ kimsenün qavlı toğru bolmas». 'Utbe bu sözi işitti erse, köñli tar boldı, biti yazdı, atasına biribidi. Biti içinde yazdı kim: «Hüseyin, atası 'Alīden alp degül durur. Bunuñ atası senün atañ birle düşman erdi ve yitmiş miñ er arada ölmüş erdi».

Kaçan kim ol bitiyi Yezid eline birdiler, bitiyi açdı, okıdı; Hüseyin sözine yavlağ tarıkdı. Oluğ sā'at Yezid, oğlına biti biribidi: «eger oğul menüm erseñ, bu biti degiçek, Hüseyin başın kesesiñ ve maña biribiyesiñ. Tağı Kūfe ehli dükeli bizi dilerler; qamusı danışık kıldılar ve köñül birikdördiler ve yidi qurla biti yazdılar: «hele siz kelün!» diyü». Ol vaktın Kūfe birle Bağdāz Hüseynüñ erdi. 'Utbe, atası bitisin okıdı; yine biti yazdı atasına: «biz bu işi bitürinçe, atam sü dir-sün, Bağdāza salsun».

[109] Pes Yezid beglerine buyurdı: «birikünüz, eylenün (?)» diyü. Yezid'ün bir kulı bar, Şimr² adlu, < ol > sü³ başı erdi; Şamdan Mışra

1 ابوالمحجم

2 شبر

3 (ا)سم

degin ve Haleb-den Ruma degin niçe sü bar erse, kâmusın dirdi, yitmiş miñ er cem' kıldı, Bağdâza şaldı. Ve Kûfeden bitı yazdılar, Hüseyne biribidiler: «ayruk sen hîç sağınç kıлмаğıл, tîz Kûfeye kelgil kim Yezîd süsi Bağdâza kaçd kıldı; ol kelmedin ilerü ire körgil». Hüseyin bu bitiyi okıdı, ahvâl nitegi var-idigin¹ bildi. Muşhafın boyın yara (?) hamâyil kıldı, Peyğamber 'imâmesin' başına şardı ve kılıç bağlandı. Peyğamber türbesine bardı, oturdı. Yidi kürrâse-hatm kıldı ve el kötürdi, du'â kıldı. Oluk dem Hüseyini uyku aldı. Başın Peyğamberün kıtlu türbesi üzre kodı, bir dem uyıdı; 'âlem fahri Muhammed Muştafâyı düşünde kördi; keldi, aydur: «yâ Hüseyin, Haq Ta'âlâ uçmak içinde senün için dereceler kıldurdı; peygâamberler derecesinden yüksek ve andan körklürek derece yok. İmdi sen ol dereceye irme yesin, meger şehîd bolmak birle». Hüseyin: «yâ Dede, men şehîdlik kanda bula-men kim ten cân fidâ kılsam». Peyğamber aydur: «iki közüm çırağı Hüseyin, eger saña kerek erse şehîd bolasin, uçmak içinde o dereceye iresin, dur, ehlün beytün alğıл, Kerbelâya bargıl. Ne kim Tañrı taqdîr kılar erse, ol ilerü kele». Hüseyin uykusından uyandı: «صدق رسول الله» didi; aydur: «kirtü aydur Tañrı Peyğamberi». Durdı, ehl-i beytin aldı. Yidi miñ er kendü birle atlandurdı. On biş künde Kûfeye keldi. Ve Kûfe birle Hille² süsin dirinçe, Yezîd süsin dirdi, Kerbelâ yazısında Furât suvı kıtında kıandı. Ve Yezîd oğıл 'Utbe dağı 'arablar süsin dirkedi; keldi, Kerbelâya düşdi. Hüseyin süsin dirdi, Kûfede bir yire keldi kim kâmu toprak kızıl erdi. Şordı: «bu ne yirdür?». Ayıttılar: «bu Kerbelâ yazısı durur». Hüseyin aydur: «هذا كرب وبلاء — bu renç durur ve belâ durur».

Kaçan kim Hüseyin kördi erse, Yezîd-i meşüm süsi birle şusuzlık yazıya kıandı, bulara üç küne degin çeri, Yezîd süsi barmadı «tâ bunñalsun» didiler, «bularun erenleri ve atları; dördinçi kün çeri baralum» < diyü > kâmu ittifaq boldılar. Bu üç kün içinde Hüseyin süsi bir içim şu bulmadılar ve dükeli teyemmüm birle namâz kıldılar ve şaf bağladılar. Hüseyin süsinden 'Utbe adlu bir yigit çıkdı, bulara hamle kıldı. Tamâm kıyın içine kıurt kırmış kıbi, ol on iki miñ eri bölük bölük kıldı. Üç kıurla sağa şola hamle kıldı, otuz bir er ahdardı; otuz ikinci kendü düşdi.

Hüseyin durdı, Ümmü Seleme kıtatına keldi, ahvalların aydu bir-di (?). [110] Ümmü Seleme durdı, çazıra kırdi; közi yaşın silinü, ağ-

1 واردك

2 هلا

layu kirü çıkdı. Ümmü Seleme Peyğamber urağutı erdi; bu rāzı Hüseyn bildürmiş degül erdi. Hüseyn aydur: «yā Abā, nişe ağlarsın? maña aydu bir-ğıl!». Ümmü Seleme: «yā Hüseyn, ol nese kim men kördüm, kağı dil birle söyleyeyim ve kağı köñül birle ol derdi < dile > ketüreyim!». Hüseyn aydur: «yā Abā, çäre yok-dur, ayıtmaq kereksin!». Ümmü Seleme aydur: «yā ciger -küsem, bir kün Dedeñ Muḥammed Muştafa evde oturur erdi; Ḥasanı ve sini köksi üzre yaturup oḥşar erdi. Cebrā'il keldi, aydur: «yā Muḥammed, Ḥasan ve Hüseyni key seversin?». Resül ayıttı: «evet!» didi. Cebrā'il ayıttı: «Ḥaḳ Ta'ālā saña selām kıldı, ayıttı: «ol sen köksün üzre yaturup oḥşaduğın iki ciger -küşene, birisine—biz eyle taḳdīr kılduḳ—aḡu birile ve bağı yitmiş päre bolup ağızından kele ve birisini Kerbelā yazısında koç kibi boğuzlap başın keseler». Ve bir şişe kızıl toprak birle tolu Dedeñ eline birdi, ayıttı: «ne vaḳtın kim bu şişe içinde bu toprak kana döner erse, ol vaḳtın bu kaḳā Hüseyn üzre yürıyesi durur» didi. Ve Dedeñ ol şişe'i maña ismarladı: «şaḳlağıll» diyü «ve her künde iki kurla aña baḳa durğıll» diyü vaşıyyet kılmış erdi. İmdi içeri kirdüm, ol şişe'i kördüm, kızıl toprak kana dönmiş».

B E Y T

İşitgil, eyā mü'min, nite bolmış:
faḥr-i 'ālem Muḥammed-ğa vaḡy kelmiş;
peyk-i Ḥazret ol Cebrā'il yire inüp
ol Hüseynün ölümünden ḡaber kılmış;
'aḳıbet hem va'de yitüp taḳdīr birle,
şişe içre kızıl toprak kana dönmiş.

Hüseyn aydur: «yā Abā, ol şişe'i bar, ketürgil, men daḳı köreyim!». Ümmü Seleme ol şişe'i çıkardı, Hüseyn ileyinde ḳodı. Ehl-i beyti dükeli dirildi. Ol şişe'i körüp ağlaşdılar. 'Aliyy-i Ekber, 'Aliyy-i Aşḡar — Hüseyn oḡlanları — biri saḡdın, biri şoldın Hüseyn boynına yavşındılar, ataların ḳuçup yılaşurlar, «Dedemüs 'Alī dirimise!» dip ağlaşurlar. Hüseyn aydur: «yā baḡrum päreleri, ağlaşmañ, şabr kıluñ. Bu ol kün durur kim Tañrı maña taḳdīr kıldı. Bu ol kün durur kim ten, cān fidā kılgā-men, bola kim ol derece'i bulga-men. Bu ol kün durur kim Dedem maña düşümde ḡaber birdi kim: «uçmaq içinde Ḥaḳ Ta'ālā senün için derece kıldurdu; peyğamberler derecesinden

soñra andan yüksegirek ve andan körklürek derece yok» didi; «sen ol derece'i bulmayasın, meger şehîd bolmaq birle» didi. Bu-kün size ta'ziyet erse, maña dügün durur kim ten taķı cān fidā kılğam, bola kim uçmak içre ol dereceye ire-men».

Kaçan Hüseyn — *raziya 'l-lahü 'anh* — bu sözi didi erse, Hurre adlu bir yigit keldi, aydur: «yā Resūluñ közi çırağı, ve yā 'Alīnūñ yüregi yağı, andan ilerü kim cāfīler saña cefā kılalar, maña destür birgil, bularuñ birle oğraşayım; [111] tenüm, cānum fidā kılup senūñ için bir çalışayım!».

Hurre hamle kıldı. Oluk hamle içinde kırk er kemişdi, kırk birinçi kendü şehîd boldi.

Ş İ R

Hurre adlu bir yigit düşman birle utışdı;
 Yezîd süsi it kibi anuñ dapa aķışdı.
 Aydur: «fidā kıldum Hüseyn için cānumnu».
 Tekbîr kılup ol yigit düşman birle doķışdı;
 arslan-dig añrayu hamle kıldı, oğradı;
 oluk hamle düşmandan kırk er kemişdi;
 sağa şola segirtti, harbe tartup urışdı;
 şehîdlik arzūlaban yavlaķ katı dürişdi.
 Kökdeki feriştelere anı körüp tañlaşur;
 tesbih kılup Hālıkā, birbirine baķışdı.
 At başını çevürdi, ol yigit hem inleyü
 hamle kıldı düşmanğa, bu gez ol kendü düşdi.
 Tañrı yolu içinde şehîd boldı vu gāzî;
 datlu cānı teninden rāhat-lıģa kavuşdı;
 mengü uçmak içinde mengü öldi ol yigit;
 gilmān, vildān, hürü 'l-'ayn ol keldükde sevnişdi.

Yezîd oğlı 'Utbe biti yazdı, Hüseyn süsine biribidi; ayıttı: «bizüm Hüseyn-den ayruķ düşmānumuz yok durur. Siz andan seçilūñ, bize kelūñ. Sizi afv kılduķ; size ziyānumuz yok durur».

Ol yidi miñ erden yitmiş er Hüseyn birle kaldı; ayruķı kamu Yezîd süsine keldiler. Hüseyn birle kalanlardan bir yigit çıķdı; ilerüsinde tersā ermiş, yiñile müsülmān bolmış; üç künlik yiñi küyegü ermiş.

Atası dağı sü birle kelmiş ermiş. Aydur: «yā Oğul, eger cānuñ bu kün Hüseyn için fidā kılasın, yarın uçmağda Hüseyn birle bolasın!».

Ol yigit çıkdı, yitmiş eri bir gezde aždardı; yitmiş birinçi kendü düşdi, şehid boldı.

Yine ol Hüseyn birle yitmiş erden on iki er kaldı; ayruğı cümle şehid boldı. Bu on iki erden Vehb adlu < bir yigit > çıkdı. Ol dağı bir hamlede yigirmi dört er düşürdi; soñ kendü şehid boldı. Vehb başın aldılar, Hüseyn dapa attılar. Ol Vehbün bir yavlağ karı atası bar erdi. Oğlı başın bir eline aldı, tağı bir eline bir sıruğ aldı, Yezid süsine hamle kıldı. Oğlı başı birle atdı, iki münāfık öldürdi ve sıruğ birle dört er aždardı; soñ kendü şehid boldı.

Bu gez Hüseyn kiçi oğlı Kāsım çıkdı. On biş < yaşar > erdi. Atası ileyinde dizin sökide düşdi, oyluğ öpdı¹, destür diledi: «düşman birle doķışayım!» didi. Hüseyn aydur: «yā Kāsım, sen dağı kiçi oğlansın; manga cānumdan dağı sevgülürek-sen. Sini düşmana karşu nite dutayım?». Kāsım aydur: «yā Baba, düşman seni öldürüp biz kirü kalınça, [112] bize ön kerek durur kim sinden ilerü baravus, ölmün senün körmeyvüs».

Oluğ sā^cat Kāsım tonandı, hamle kıldı. On biş yaşar kenç oğlan otuz biş er düşürdi; otuz altınçı kendü şehid boldı.

Hüseynün ulu oğlı Aliyy-i Ekber karındaşı düşdügin kördi erse, duymadı (?); tonandı, ata bindi, başın açup hamle kıldı. Ol hamle içinde yüz yigirmi erün kamu başın biçdi. Andan kirü çıkdı; şusuzlıkdan bağı katmış ve tamağı depsermiş, aydur: «bir içim şu bulsaydum, içer erdüm, yine bir hamle düşman biçer erdüm».

Hüseyn ilerü keldi, Aliyy-i Ekberün dilin yaladı. Şusahğı imin boldı, inleyü hamle kıldı, seksen er yine biçdi. Yezid süsi bir gezden Aliyy-i Ekber üzre hamle kıldılar; kılıç, süñü, ok başıkdurdılar.

Ş İ R

Hüseynün ulu oğlı adı Aliyy-i Ekber
düşman dapa çıkmağa Hüseynenden destür diler;
aydur: «Kādir, Muktedir tađdir kıılır ğayr ü şer;

¹ opdı (?)

kaza kelse kul üzre, kaygurmak ne asig bar? »
 Hüseyin anı işitti, kan yaş döke ağladı;
 içi kanın kaynadı, destür birür ol anar.
 Tomayışik keyürdi, rikabdâr at ketürdi;
 «bin!» dip Hüseyin buyurdu, iki közinden öper.
 Şilih bendi donandı, tekbîr kılup atlandı,
 düşman dapa yönendi, seğritükden yir ditrer.
 Şıgındı İzisin-ğa, kirdi Yezîd süsin-ğa;
 ne kıyâs bar hösingâ, bölüp bölüp¹ er kırar.
 Şağa şola debretdi, Yezîd süsin ayırdı;
 yüz otuz er düşürdi, kılıçın-dan kan açar.
 Delim yirde başıkdı² (?) susuzluk kâr eyledi;
 kirü çazırğa keldi, atasına şü diler;
 aydur: «İ, şü bulsadum, kana kana içedüm³;
 andan hamle kılsadum, munda minlik ne er bar!».
 Bir şerbet şü bulmadı, şudan meded bolmadı,
 hiç taqatı kalmadı, ikinci hamle eyler.⁴
 İkinci hamle kıldı, seksen er başın aldı⁵,
 susuz yavlaq buñaldı, kendüzi dağı düşer.
 'Aliyy-i Ekber düşdi, canı uçmağa kavuşdı,
 gilmân, vildân sevnişdi, şaz kılur hûrlar.

'Aliyy-i Aşğar anı kördi, atasına destür diledi. Hüseyin aydur: «yâ
 ciger-küşem, sen çıkmagıl, Peyğamber köki bir gezden dükenmesün.
 Sen bizden soñra yazigâr qalgıl!». Aydur: «ya Baba, ne kılayum?
 Sindin soñra qalup Yezîde-mü bulun bolayım? Anğa bulun bolınça,
 sinden ilerü men öleyüm». Böyle dip 'Aliyy-i Aşğar hamle kıldı, yit-
 miş erün başın biçdi; soñı kendü şehîd boldı.

Andan Hüseyin şağa şola baqdı, şagirdlerinden ayruq hiç kimerse
 kalmadı, bulara esenledi ve helâlik diledi. Oluk sâ'at atların tartturdu,
 tonandı; yaraq, zırh bağlandı; yüzün⁶ düşmân dapa döndi ve bu şiri
 ayıttı :

1 bulup bulup (?)

2 يردا باعقدا

3 içsedüm (?)

4 Bu mısra yanlamasına sola yazılmıştır.

5 Bu mısra yanlamasına sağa eklenmiştir.

6 Yöñin (?)

Emîrû 'l-mü'minîn Hüseyn şi'ri

[113]
 خيرة الله من الخلق امى ثم ابى فانا ابن الحرين
 امى الزهرى حقا و ابى وارث الرسول و مولى الثقلين
 عبدالله غلاما ناشيا و قريش يعبدون الوثنيين
 يعبدون اللات والعزى و على قام صلى القبلتين
 اذا برز الابطال قرنا كهزبر صاح بين العسكريين
 و مد له كجد او كشيخ فانا ابن القمرين
 فضت قد حصلت من ذهب و انا فضت ابن الذهين
 طعن الابطال لما برزوا يوم بدر و تبوك و حين
 امى شمس و ابى قمر و انا كوكب بين القمرين

Bunu ayda hamle kıldı. Oluğ hamle içre miñ yidi yüz erüñ başın kesdi ve kendüzi yitmiş yirde başlu boldı ve ol toğuş içinde on yidi at degşürdi. Kağı at kim erse, andan düşerdi, kor-ıdı, ol at Hüseyn kanın bulaşup çāzıra barur-ıdı. Hüseyn-i şehid — *raziya 'l-lahü 'anh* — on altı at degşürdi; on yidinçi atğa binüp dokışur erken, bir münāfik ağulu oğ birle Hüseyni böğri yire urdı; oğ öte keçdi. Hüseyn ol başdan yavlağ za'if boldı, at boynın kuçdı. At Hüseyni aldı, çāzıra bardı. Hüseyn urağutı Şehr—Bānū Hatun çāzırdan daşra çıktı; Hüseyni ol hālda kördi, közi yaş, köñli baş zārlik kılup ağladı. Hüseyni kuçaklayu duttı, kötürdi, çāzıra kivürdi. Her kanda kim başı bar erse, ağız urdı, kanın şordı. Hüseyn teninde kan kalmadı, za'if boldı.

Şimr-i¹ meşüm, maḥzül oğlı birle, Sinān adlu işi birle <çāzır> aleyine kirüp keldi-ler. Şimr-i¹ maḥzül oğlına aydur: «ingil, Hüseynün başın kesgil!». Oğlı aydur: «hiç kimerse kendü peygāberi oğlı başın kesmedi, men dağı kesmeyem!» didi; atı başın döndürdi. Şimr-i¹ maḥzül atdan indi, Hüseynün köksi üzre bindi, oturdu; kaçça bıçağın darddı, Hüseynün başın kesmege anıtdı. Hüseyn aydur: «yā Şimr¹, yarın kıyāmet küninde ādem dağı on sekiz miñ ālem ḥalāyıkı menüm Dedem Muhammedün şefa'atı içinde ola. Ve sen dağı eyle kılğıl kim kendüzünü Tañrı rahmetinden ve Dedem şefa'atından maḥrüm koma-

«yasın!» Şimr-i¹ mahzûl aydur: «Dedeñ yarın ayruqlara şefâ'at kılınça, bu kün saña şefâ'at kıl sun» didi. Ol mahzûl, Hüseyni hiç esirgemedi, başın kesdi.

Ş İ R

‘Âkil ersen diñle-gil sen bu cihāni;
 «cihān menüm!» diyenler imdi qanı?
 Muḥammed Muştāfā, ol ‘uqbā körki,
 gövdesinde eglenmedi datlu cāni.
 Dükel Qur’ān indürdi ol Muḥammed-ğa;
 ‘Osmān, kör, nite düzdi ol Qur’āni.
 Yidi muşhaf ileyinde oqır erken;
 başın kesüp öldürdiler ol ‘Osmāni.
 Mescid içre ‘Alī namāz kılar erken,
 İbnü Mülcem² öldürdiler ol arslanı.
 Kerbelā yazısında ol Şimr-i¹ mel‘ün,
 başın kesdi, ol Hüseynün aqdı qanı.
 ‘Arş ü Kürsī, yir, kök < birle > ditreşdiler;
 cinnī, insī ağlaşdılar körüp anı.
 Ciger-küşem, vā Hüseyn-ā diben ol kün;
 ağlar erdi Resül kıızı Faṭma cāni.
 Kim bu işi revā körse Hüseyn üzre,
 boldı kâfir, gümān dutmañ, yok imāni.

*

II

[25] Yigitlige küvenme, ayıtma kim ir durur;
 ecel kelse, oluq dem yigit çoça bir durur.
 Bu dünyādan köçeler, ölüm argın keçeler;
 ikisinün durağı qarangu gür yir durur.
 Immā çoçalar işi şa‘at kılup ağlamak,
 yine yigitler işi oyun külü yir durur.

1 شبر

2 ابوالمخيم

Tevbe kılup barsa, yarın Tañrı qatında
 qoça birle ol yigit menzileti bir durur.

*

- [29] Dükel aylarda qul, sen, heläl, harām yir erdüñ;
 «Receb ayı kelsedi, tevbe kılam» dir erdüñg.
 Receb ayı keldi, eyā qul, sen taqı tuymaduñ-mu?
 Şa'bān taqı keçer, harāmğa toymaduñ-mu?
 Oruç ayı kelür uş, rahmetin üleşdürü;
 qarşu bar, qul, aña sen köñülün ulaşduru.
 Yilda bir ay bar, bolgıl sen Çalap tapusunda;
 meger yönün bola-mu yarın Haq kapusunda.

*

- [37] Haqdan saña keldi fermān;
 haber birür saña Qur'an.
 Mevlī kıldı senün birle
 ol ezelde 'ahd u peymān.
 Luḫfi birle yazdı anda,
 köñiün içre saña imān.
 Oruç dutgıl bu ay içre,
 zevkı birle oqı Qur'an.
 Melik 'arşı kölgesinde,
 bolasın sen anda mihmān.
 Dükel dürlü halāyıq-lar
 ol-kün anda bolsa hayrān,
 oruç dutğan mü'minleri
 konuqlaya İzim Uğan¹.
 Yidi tamu taşa taşa,
 öyke birle qaynaduqdan,
 kuşdan daqı tizrek² keçe,
 inçe Şirāḫ oruç dutğan.
 Bular kirse uçmaq içre,
 sevnışeler hür u gilmān.
 Bular pāzşāh, sarāy uçmak,
 kapuğçısı anuñ Rızvān.

*

¹ آتات

² درك

[71] Ayrılduğ biz tapuñuzdan, helâl kılun imdi bize,
kõnül koduğ katuñuzda, tapu kılsun diyü size.
Dõner erse Tañrı hükmi sizlü bizlü aramızda,
pes öldük biz garıblıqda, selâm bolsun bizden size.

*

[126] İrer erse senün 'ömrün yüz miñ yaşı,
dutar erseñ dünyanı sen başdan başa,
kıızıl altun, güher, yâküt, kümiş birle
yapar erseñ köşk ü sarây kaşdan kaşa;
vefâ kılmas işbu dünyâ kimerseye,
doyurmaya bir kün sini tatlu aş.
Kelse bir kün saña ölüm va'de yitüp,
kurtılış yok, kaçır erseñ Kâfdan aş.

*

[197] Şa'ban ayı doğdı bayıq, eygü bende;
hürmet kılğıl, ger bar erse 'ağıl sinde.
Şağlar erseñ Şa'ban ayı hürmetini,
diñlenesin Mevlî, 'arşı kölgesinde.
Şa'ban ayı Resül ayı durur, bilgil,
şefî' bolğa Resül saña bung küninde.

*

[199] 'Aşî bolma, î kul anga yavuz hulu;
muñî'lerün kadri anda yavlağ ulu.
Bolası-dur ağır dirnek bilgil ol-kün,
kamu anda dirilgesi uşlu, delü.
Dökilgesi dükel yıldız bu felekden,
andayuk kim yağar erse kökden dolu.
Yügrişeler tağlar ol kün dapan dapan;
çağrışalar halklar ol-kün feryâz kılı
Ol-künki kün zebâniler korkusından
kimersedede kalmaya hiç 'ağıl u bilü.
Kerilse tamu üzre inçe Şirâf,
tiz keçdeçi anı ol kün yüzi şulu.
Bir kavumğa tamu içre katı 'azâb,

bir kavumğa uçmak için tevhid yulu.
Ne kılam men 'aciz ol kün, hem siz daķı?
kılmas erse rahmet bizge Çalap ulu.
Yā Erhame 'r-Rāhimīn, ni'me 'l-Mevlā
bizge dađı birgil anda rahmet ülü.

انا غننا ایدر کعبه کلید بر کمال را غنث ایدد یومینما عمیر تی در تندی رسول سوزند
 عمر شیبستی ایدد یا ایما بگرد و ز غل سنا بر غل کلید در کمال ابو کر صد بر می
 کلید ایدد یا ارا غنث تکرری رسول کلید دکن ایدد یا ارا بر غنث سنا بر کمال
 ذرکت ابو بکر ایدد یوم عمیر ایدد یا ایما بگرد کوی کما فیزه خود کتابی را غنث
 قلو در سین ابو بکر ایدد یا عمیر رسول الفل دیو بیسردی کما در کمال یوم سوزدی
 المغان کلان صلاحت کرک هیبت بر کاد کیو کلانا لطافتن کرک نیت بر اول انا غنث ایدد
 محمد شکت کی خوش و خوبی در کج بیگ کی مشان سوزند اذک انز نذا سئلو عین ایدد
 بلع خوش خلو در دکل سخامبر لری انا یوددیو زیو شکریم انا کلو در دشمن کول انا
 الورد در ناکم اولد بر انا باو در در کما اذک دین دنا ش ان سنا سفید دلو در انا
 اول ارا غنث در لی جعفر دی جری بار جین باد سنا صردی کدر اعلی انا بر ایدد یو کلید
 دین التبع محمد ایدد اقول اتوا الله ونودا لا ما فان لا اله الا الله کلید ایدد
 سخامبر ایدد فودی اول سوز دکر دی سخامبر ایدد شمه قلین ایتی بو کعبه کلید
 اولد شریف در ربون اول کشتیا بر کما کل کما اول فریش اضلوا لک ایدد عین سخا
 بریش کول رسول صلی الله علیه و سلم کلید عبا سخامبر دی کعبه قوس سوز خلد لری زان
 کلید سنا دی کوی و بغل لری جری کل لری لوی بو کتر دی ان سه با کما لری نود و اول انا
 لا اله الا ایدد یا رسول تکرری بر دی کما اول انا نب لرو اول ارا غنث بر سنا سوز ایدد
 کلید یومها سوز ایدد تکرری نالی بخت عتاب قلبی سخامبر ایدد کلید بریدی
 تکرری تالی عتاب قلید یو ایددی اول ارا غنث ایدد یو تکرسی بر کما کلید
 من کوی کما بر ایدد عتاب چون انا عتاب قلیدی ایدد یا اعلا لم العز منی بر صطفی
 قننا التخل منی بر صطفی و اول قری عورت قننا بسین قننا بغلری قننا کوی
 ارا غنث سوز دین انا قننا بر دی قننا بغل سنا کورار سوزدی ایدد انا عتاب ایدی
 اعلا لری دندی دنا درو اغل سوز سخامبر قننا کلید ایدد رسول الله سنا
 کعبه کلید بریدی سنا عتاب کل کلید بریدی را بریدی کما ایدد

Behcetü 'l-Hadâ'ik fi mev'izeti 'l-halâ'ik, (s. 210).
 Bursa, Slt. Orhan Kütüph., Kurşunluoğlu kısmı, no. 5.

۱۱

کلید کعبه تپوس اجدی سابس بدکت کلید کوهلوم قوس شمشاد
 ایمان عرضه فیل ر شوال شا ایمان عرضه قلدی اول اناغت مسلمان بلدی
 جبرئیل کلیدی ایدر باجی ازیب یغیرک اسلام تکریم کاسا قلدی ایدر
 اول اناغت شمشاد بلور ایدر بادر نور مکاشانا بلور کاسا بلور ایدر بواغ بائرز
 نابور لیدر کعبه کلیدی بلور ایدر باجی تپوس سکتا نابور ایدر بلیش ایدر
 سکتا نابور ایدر بلور ایدر تو حید کلیدی نابور ایدر باجی کلیدی بلور
 جبرئیل ایدر باجی تکریم سکتا ایدر کعبه کلیدی باا اناغت الندا الماوی سوغدا
 نومه باجی کلید بلیش بر الندا با اناغت جان ره اکریم اول اناغت کلیدی اهل
 در دیهیم ان تود و الامانات لالهها مؤمننا ایمان اهل دیهیم و کانا الحق بها
 راهلها کلیدی اهدندا کلیدی کروا اناغت سکتا یغیر ما دم ایمان اهدندا ایمان کرو
 اناغت جان در اکرم اکریم اکریم یو حید کلیدی مؤمننا کزوا سنام اکد و اشید دکریا
 اناغت اهل در کروا نورما یا اناغت اهل در کروا نورما اکر اهل در کلدیب کروا نور سنام
 خفا قلدی بلورما اکر اهل در کلدیب کریدا ایما هم کما نفس لور نما کریم ما کریم ما
 حلیم ما کریم هر کز جفا قلدی نه اهل در کلابردم خطا قلدی نه اهدندا ایمان
 اب جننا قلدی دکا جوت ما هم کما انا هم کما انا خطا قلدی کریم کما جفا
 قلدی سکر و سوغدا با شنا بر الورم جان یوسف انا سقا قوس سکتا انا سقلا
 انا سقلا وان اجدی ان فریح لکونیر علی للعبر نوح و البرکات
 قلدی سکر یوسف الندا اجدی داد سقلا لور یوسف بندگی بلور کسوق قلدی سکر
 انا سقلا انا سقلا انا سقلا انا سقلا انا سقلا انا سقلا انا سقلا انا سقلا
 یوسف لور کسوق یوسف سقلا انا سقلا انا سقلا انا سقلا انا سقلا انا سقلا
 کز دکمی سقا الندا اکریم یو کسوق قلدی سکر انا سقلا انا سقلا انا سقلا
 سقلا سقلا سقلا سقلا سقلا سقلا سقلا سقلا سقلا سقلا سقلا سقلا سقلا
 سقلا سقلا سقلا سقلا سقلا سقلا سقلا سقلا سقلا سقلا سقلا سقلا سقلا سقلا

Behcetü 'l-Hadâ'ik fî mev'izeti 'l-ğalâ'ik, (s. 211). Bursa, Slt. Orhan Kütüph., Kurşunluoğlu kısmı, no. 5.

وقال خرج مع السج وجر الكحل للبدن

يوقوكم من بر الكحل في الحاد في ارتق ايلك قلدي يعقوب ايدر با معلوم
 لك واما ذنبا لفا دكردى اذ شكر مو ايدر سكا ايدر مذ شكر
 ايمسما يار فدا سني بلكم هم ان تعي ايمسما ايدر با اعل سمن ايدر
 ناقيد ان مو ايدر سكا قوند شلرت ايا و كذا د شلر ايدر رانك شلرتي
 ايمسما ايدر و با نيا سكر فلو ر سكا اذا خرجني سنا سكر ايدر و زاندا
 جعردى يعقوب ايدر با اعل سينا ن ان موتي دشردى ايدر با انا زاندا
 دشردى كد دشما كله فليس بلو زاندا اجد رنج ايدر با انا زاندا
 بلغا ما اول كده فليسا م كيني زاندا ايدر و دي و لكن و الا ناي قلغا ما
 كم مبي زاندا اجد ردي دي و و سست مو لطيفه سوز مند الشكر
 ياد د نعل د ردي كركلور و زيشي سى دغى كركلور ك در اول ك ريم
 قيود اجد ردي شكر قلدي و لكن زاندا اجد ردي غنا شكر قلدي مو ايدر
 قيود غنا ناي قتران ازدي زاندا غنا بند انا حصمت دور كين زاندا
 جيمش غنا شكر قلدي و قيود اجد ردي غنا شكر قلدي اجد ردي
 غنا نيم مو سيف قيود اجد ردي غنا اعلان ازدي شكر قلدي انا اجد ردي
 كم شكر قلماق اعلان ردي واجب و ظاير زاندا اجد ردي غنا انا نيم
 ازدي شكر قلماق اعلان ردي واجب لو ر دي بود لو جواب ايشكل
 قجان يوسف قيود اجد ردي غنا غنا دشردى شكر قلدي سست
 زاندا اجد ردي ملك لجا اجد ردي تحت اعدى شكر قلدي قيود
 جيمش شكر بر دي و كل ازدي انا اجد ردي كم جيمش اجد ردي
 دشردى سنا زاندا اجد ردي شكر بر دي ازدي انا اجد ردي كم جيمش

Behcetü 'l-Hadâ'ik fî mev'izeti 'l-halâ'ik, (s. 212).
 Bursa, Slt. Orhan Kütüph., Kurşunluoğlu kısmı, no. 5.

۴۱۳
 چندی نغمنا و شد اوجین است اشتکای یوسف هم صابون است
 هم بشا کوازی میو دا جندی دمانی صبر قلدری و دا اندا جندی سیمیلون
 شکر قلدری بلای قنده دمانک صبر بلو و نغور قنده سیمیلون
 شکر بلو و دردی جیب یوسف تووا ایچی صبر بلو ازدی تووا
 جندی صبر بلو ابر ادرغی چون شکر قلدری بنان نماندا ایچی صابون
 ازدی و نماندا جندی صابر لر دا این لر جیب سکر قلدری عزیزین
 جراب دکلمدا حق سراق درد حاصلو منک احسنه امید نورا ق درد
 تووا استکر غمقلدی و نماندا جندی سکر قلدری انکرا چون کم آن سکر
 قمر ایش لوی کیش مش ازدی بندک و قلسا قق منیر لری نایان قن اکند
 مشن لود ازدی بلو ک باذن حقو قلمش ازدی حقو بینیننا لاشرب
 تووا بر مش ازدی و ولید کند کو میدا بلوک یا نر قیلو اکند مرغی
 کند کیش سکر دی بلوک یون نالو ویدی ای دوستجان کم موز
 کراسند مماندا جلاله ای فر شیه بر و بارک منم قلمو مماندا صرک دردی
 بیغامی و صرک و دین صرک انکرا چون کم موزین بیغامی جند
 و بیغامی صرک اجیر و دین صرک اجند هم اکشک دکلر ازدی
 و بلو نماندا اوووج در اوووج دیا صرک بلو انک اجند تقصیر لوت
 قلمش لود در واکرا نماندا صرک از سنکر یا نر قیلو اکند مشن بلا سینه و بلو
 اندوا سینه بنا کما مکرر جان قنانت قلسا یاز قلو لوی طامو کن
 کشند ایاز قلدری قلدی جا بلو کن کند راندا طامو جی صرک لوت
 یو ایاز قلدری اوو نماندا یز بلو بلحا هوک و عشق و الله
 یعنی نظر بیخ از از اری در دیو یز بلو ایهمما یو بیجان اجما
 سدی جلیل دینار نکری فرمان قلده یا جیریل ناری توو سقل شیلاق اجما
 صرک

٢١٤

كما جازوا فذبحوا بغيرك النبي محمد صلى الله عليه وآله وسلم
 كالمسحوق بين يدينا وقلنا انك قد رزقتنا من قبلنا
 سكت جبار عالم الابد اقدرك بولك النبي سغا غير هو ولا
 برنا هو ولا اجزاء الله بين لسون يعني لرا اذ اذ لري
الجلس الثالث والعشرون في قوله تعالى ثم اورثنا الكتاب
 اضطفينا من عبادنا ه بوايت معنى من مجلسه يا ابي
 اما بونوبه اذ كمن بوز اليماق سوز اذ كلك اذ كرك
 بومت خاطر ك بولا حاجر بلمل كك كلك بولا ناظر بلم
 قليم اذ كك د اذ سلبايم ثم للمهله والترخي ثم
 قران اجند اوج د بولود در ثم صفت بوز دور
 اذ كرك ك ظاهر مفسين ايدم تكري ايدر عن وجل
 دم ايلك قلدم هج بن اذ ك اذ ك بيلندا بوز طره
 دافق كخرج من بين الصلبي التراب ثم بنا ناقلدم
 بولك كستودم فاذا كحوا ما طاب لكم من ابناء
و نطفة امشاج ثم بنا ناقلدم اول ك صوب
 قلدم بولك قلدم ولقد خلقنا الانسان سلاله
 ناقلدم ثم جعلناه نطفه في قرار كمين وانا
 النطفة علقه اول نطفه علقه بولك
 النطفة علقه اول نطفه علقه بولك

Behcetü 'l-Hadâ'ik fî mev'zeti 'l-ħalâ'ik, (s. 214).
 Bursa, Slt. Orhan Kütüph., Kurşunluoğlu kısmı, no. 5.

ثم انذانا قلدهم فخلقنا العلقه مضعة واولات سطك بوله بر كيدم
 فخلقنا المضعة عظاما ثم بينا قلدهم فكسونا الوطاه لهما قنار الخلس
 كدركي وجودك فبذرك بر دم ثم بينا قلدهم ثم انشانا خلقنا احم
 جان شمع وجودك جرسيد او نندم انك نوبه دكل اندام لوگ بينا دم ثم
 بينا قلدهم ثم اخبرك طفلا كوزنشا كلان نوزد ولا كز بر دم دك كلان
 نوزد ولا سينيك بر دم فخلقنا كلان نوزد بر لا اشم ك بر دم الك كلان
 نوزد بر له دماق بر دم ايته كلان نوزد بر لا بر دم بر دم ثم اخبرك طفلا
 انا قر شد اجنا اعلان وجود قلدم هج نسا بل س از دك بلددم وعلتم
 ما لم تكو نواخلون ثم بينا قلدهم بوضو ايته كز اكننا هي سز اميرات بر دم
ثم اورثنا الكتاب يست مؤمن لرغا اميرات كتاب قلدم
 سوك قلمو قلدهم اعصاب قلدم هر كيم بليشيدم بر له سو قم ارنه ابرو ك كتاب قلدم
 له سمانلو اعتقاد ايله دنك كم كز كلام مصحف لرا جده نولوزدور ككلر
 اجنه سفلوزدور دوزد ائينوزدور فلقلوزد ايشيد نوزد ناكه حوز ان كراسه
 اجنه نولوزد با مسا اذدي كراسي ناخرين بلايدك بينا تكري قهالي ايدر لا يسه
 الا المظهرين يهتمك مصحف الامار علي كز حالده عن بن من مقصود بود
 ايه نفسس اتفاق درر ثم اورثنا الكتاب خالق ايدو عر و جل كتاب سز اميرات
 بر بدم كخشون بر بوندم كم لرا بر دم اصطفينا من عبادنا ه اول
 كمشور كم ايته بلوي قلم من ذاي عن بن من بود سخط بر دم
 جلب يد رجل جلاله من سي قلم من ذاي بود تم وقران سز بر دم اميدي بلوك
 كم اوزد لوز ورج دوزد و در **فمنهم من انفسه** بر بونك اول در
 كم من سز او معرفت اجنده هج خالي بود و كز با ذن بود كز نولوز
 نسا

Behcetü 'l-Hadā'ik fī mev'izeti 'l-halā'ik, (s. 215).
 Bursa, Slt. Orhan Kütüph., Kurşunluoğlu kısmı, no. 5.

طلمه قلمشودور موبنهم مقتصد اكي بلك اول دركهم برنجان زمانه
 فلق قليلا ومنهم سابق باجريت باذن الله اذ جعلت اول دندك بلن هيمه
 منم برلا بلذكو وما بلك قولا بلذتم ودهج مني اذ بلذ لراي خواجه بلكم عرق
 ضعيف يا رجيسي درد نا بر باكي قوت يا ذقدي نتاكم اوله وازت انتا
 بالچ فانوك رجلاه برجا بيقدر كانه وبعلي كل ضامه تنغ برجا ذولو لوكا
 لن يبراي كلك لوانه والرو يا ذقدي انك اجون كيم بيك ارضيف لودرد والولور
 قوي لودرد بنا جان كيم بوبلك لري يا ذقدي ارسا عاصلزي مطيعلرد والورد
 يا ذقدي فندهر ظالم البته الومعاصلزي مطيعلرد اصمكي يا ذقدي ارسا ارسا
 عاصلزي ايقول ادي مكي يا ذقدي ايك نيت صمكي يا ذقدي ايكو ارسا
 ملك حرامه عاصلزي الرو يا ذقدي تا جهان خلق بلسونلوكم كوي اشي
 علمسون صمك الفسوز درد تقى كازان اجرد الله عانت قلمشرد كم قتمى
 كل كيت يك اغر بلكسا يا يعنى فساوق بلسا ان كان واندا الرو كند زك لوك
 ارك اجون كيم بكي اغرد درد كور فليسوز ديوب اسناق ذرون سكر بينده بلكا
 سكر ديوبامدى عاصلزي اغر يا ذقدي بيلدرد كتر دلو تكري عرو اولور والورد
 يا ذقدي مطيعلرد كور فليسوز ديوعنوهن بوجون نكلا ستمكل بوابه تفسير
 كورمد الرو مطمع فرمان بود او بلماق بخرت درد تكري فتنه هرك عاصي كناه
 كازا كوز كل اجر قائم بود اقران عاصلزي بكي درد مطيعلزي اكي وركون
 تكري عرو جل نوبان قلوبى بولعناعي بيش اسود مكي طاعنلوك نواب بود بلكا
 كرا ايشا نك اجون كيم مضمير مرد نواب برسم بلكشا بلك كيت ايشم بود ما
 واكوزان فلوك يا زقر بولعناعي ستم كندون كيم ورحم بعزم كيت ايشم بود ما
 بوز بك لوزان قولا مطيعلرد طاعت كيك لله كيك اكر بركرت ذرحم
 ايك اسنام بجا سوجان رك درد اولور اذ بوكوي صمدان عاصلزي اجمن
 كرامور يوا اكون يا زقر كن سبایدی اجما قدر علق منك زينت قندا
 بلذلوا قدي

Behcetü 'l-Hadâ'ik fî mev'izeti 'l-ħalâ'ik, (s. 216).
 Bursa, Slt. Orhan Kütüph., Kurşunluoğlu kısmı, no. 5.

بنا و زاده فی برکتی صمدی زاده قتلون زکری که نمود بدله اند اول تشریح
 احسن آیه بر یازده طاموز اقلست از سابع ما عتبار اختمنا انکری
 دخل اول بر یازده صمدی زان ان تکی الجماعه را اول اقبوا بیکر انکری
 بدار خورده که موسی که بزکرمز تنقلون اینسا اندا بر خلیف انما ذکر
 اندکی خلقوا کلسا اول مقصود ایدی و نقله کلسا ذکر انما کمدون بو حضرت
 تفری مضمون معاصو بر لغاق از حق تا المذبحه انجمن استسوت را یسا سو یا شنای
 برالویم اقبولایم غیر از **ثم اول کتاب** اول استسوت ذکر
 قران احد اوج درلوده ثم انجنت درو اقبولایم مقرب **بسم الله الرحمن الرحیم**
الحمد لله الذی خلق السموات والارض وجعل الظلمات والنور الذی یضئ
لکم بنور یا مؤمنین سیاسی بنسوان اول تشریح جسم نوعی و ذکر
 و والارض منضی ای کتک برقی دق صو کتیک ییدن کتکی بیان برقی
یرقی وجعل الظلمات والنور انما برقی برقی هتم
 ایدت لوق و هم ترا کولق برقی منی کل قیدم ثم بنا انجمن را و خردت امون
 ثم الذی کفر و ابونهم بی لور و بون ذکر ما ملکم بنکات برقی تکر دیلوا ما
 استقل بکوا اکثریت تکر اولی از ما اول فی منکات فی عیالست بر نسو جهان خلقنا
 کسرت سنوت ثم نجبت ایست اندی ثم ترتیب اید لور **فکر تک**
 و الشیاطین و مدهل سلطانه و عظم شاه اید اول قلدی قیلور کند بر لغنا اول
 ما حقه سیک تکر حق انجمن **لخصم** انما کوم برنا تکر دیب دیلور اول
 قیانتا فیکر ما تم و النساء من ذق دینه کوی بتلوی بلا کرا اما تم لخصم تم انما
 بکر قوسر حاضر نا اما کول خصم خصم اده جهم طاموز قرد اما ت لری نور ندر
 در ذره اما انکم قلدی لزا و سا بلوک از ک سما ز لغنا اما تم لخصم عن شریک
 شیخه اندا ذکر بکر بولا لغنا اما خصم ک اشرا کانه و لغنا اما دعوس
 کسما اندا بر لری بکول لغنا اما بر لغنا اما بر لغنا اما بر لغنا اما
 مانا ایدی

Behcetü 'l-Hadā'ik fî mev'izeti 'l-halā'ik, (s. 217).
 Bursa, Slt. Orhan Kütüph , Kurşunluoğlu kısmı, no. 5.